

parížskych obchodných domov. Po návrate z Paříža som si už pripravil podľa vlastných predstáv a poznatkov pomocný materiál a vyučovací plán. V septembri 1933 sme otvorili nové oddelenie „súčasnú aranžovanie“, ktoré sa stalo povinným predmetom aj vo všetkých obchodných triedach Učňovskej školy.

Bol to nový predmet na našej škole. A zaiste pod Vydrovým vplyvom sa Ministerstvo rozhodlo vybudovať obdobné triedy vo všetkých obchodných a učňovských školách. Keďže však nebolo ani špecializovaných učiteľov, ani učebnice, poverili ma napísaním učebnice, hlavne pre potrebu učiteľov. Knihu vydalo Ministerstvo školstva. Tým som však urobil všetko, čo bolo v mojich silách a zároveň som Vydrovi podal dôkaz, že som si jeho dôveru zaslúžil. Nezabíval som sa však pocitom, že sa pohybujem v cudzom teréne. Vyučovanie ma bavilo. Popri vlastnej maliarskej profesii zaujímala ma vždy pedagogika. Preto som už predtým viedol súkromnú školu, a dúfam, že to nebudete hodnotiť ako neskromnosť, ak tvrdím, že študenti mali rovnakú radosť z učenia ako ja z vyučovania.

Svoju aranžérsko-pedagogickú kariéru v rámci školy som vždy pokladal za dočasnú a dúfal som, že sa neskôr dostanem k inému vyučovaciemu predmetu s náročnejšími umeleckými požiadavkami, čo by som bol skutočne robil s chuťou.

Približne roku 1936 Vydra pozval na školu architekta Trösterera, ktorý sa špecializoval na divadelnú dekoráciu a poveril ho vedením aranžérskoho oddelenia. Bol veľmi schopný a plný najradikálnejších ideí. Technické a svetelné efekty, s ktorými vtedy Tröster experimentoval, medzitým sa stali samozrejmi prvkami moderného sochárstva a vnútornej dekorácie. Pravda, tak ako ja, ani Tröster nebol „od fachu“. Zatiaľ čo môj postup bol plošný, čiže maliarsky, Tröster videl problémy zo stanoviska divadelníka.

Možno, že som vtedy nebol dosť objektívny, ale dnes po odstupe času musím priznať, že jeho postup bol v princípe správny. A napokon i výsledky boli prvotriedne. Ako maliar som pristupoval, ako som už naznačil, k riešeniu dimenzionálneho problému príliš plošne. Architekt Tröster mal rozhodne správnejší estetický názor na danú problematiku. Nebol som na výške, ani pokiaľ sa problematika týkala obchodnej stránky veci, ale Tröster o tom vedel ešte menej. Nezaoberal

som sa totiž dostatočne problémami predaja tovaru, čo je napokon cieľom aranžovania výkladov. Tröster sa však o túto problematiku nezaujímal vôbec. Otázka estetická mohla tu byť iba druho-radou otázkou, keďže každý druh tovaru a každý druh obchodu si vyžadoval osobitné riešenie, nezávisle od estetickej stránky problému. Ale aj z estetickej stránky boli úlohy veľmi rozdielne, keď išlo napríklad o propagáciu masového výrobku alebo o propagáciu jednotlivého exkluzívneho kusu. Tröster úspešne začal používať nové materiály, ktoré sa predtým na takéto účely nepoužívali. Trösterov postup vyvolal u žiakov zvedavosť a isté vzrušenie, nabádal ich hľadať nové estetické formy. Metóda, žiaľ, často prevyšovala vtedajšiu úroveň školy a často aj intelektuálnu schopnosť žiactva.

V skutočnosti väčšina vedúcich nemala špeciálne školenie v remeslách, toto sa však nepocitovalo ako nedostatok pri výchove, pretože každá trieda mala okrem vedúceho aj svojho praktického učiteľa, ktorý bol vyučeným remeselníkom vo svojom odbore. Tento dualistický princíp vo vedení oddelení vyvolal síce z jednej strany isté nedorozumenia, ale z druhej strany zabezpečil rozšírenie umeleckého horizontu žiakov, ale aj ich odborného základu. Nedostatkom nášho oddelenia od začiatku bolo to, že sme nemali dosť skúseného praktika a navyše nemal dostatočné pochopenie pre výtvarnú problematiku predmetu. V dôsledku toho trpela spolupráca, lebo každý pracoval na inej platforme.

Zámery boli hneď po založení školy vymedzené, ale Vydra chápal začiatky ako prípravný stav. Večerné kurzy považoval iba za prípravu na celodennú školu, ktorú dúfal časom vybudovať. Osobne som bol skeptický, a to celkom odôvodnene, pretože ani pre večerné kurzy sa nám nepodarilo zabezpečiť dostatočný počet žiakov. Pri začatí školského roku a pri zápise zaznamenávali sme vždy istý nával, ale ku koncu školského roku niektoré triedy len vegetovali. Mladší — 15—17 roční — neboli dosť vytrvalí a po niekoľkých návštevách poľavili. Len málokto z nich prejavovali profesionálnu cielavedomosť. Umelecky nadaní žiaci neznašali veľký dôraz školy na remeslo a tí bez umeleckého nadania stratili záujem z opačných dôvodov. Ale napriek tomu Vydra nestratil vieru v budúcnosť školy a v školskom roku 1936—1937 (ak sa nemýlim v dátume) vďaka vytrvalosti